

Suomen Biologian Seura Vanamo ry

Hallitus

Puheenjohtaja Prof. Jouko Rikkinen, biotieteiden laitos, kasviologia, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ (09) 1915 7793; telekopio (09) 1915 7788; jouko.rikkinen@helsinki.fi

Varapuheenjohtaja Dos. Leena Lindström, bio- ja ympäristötieteiden laitos, PL 35 (Survontie 9), 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO; ☎ (014) 260 4197; telekopio (014) 260 2321; leena.m.lindstrom@jyu.fi

Rahastonhoitaja Prof. Hannu Lehtonen, ympäristötieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ (09) 1915 8468; hannu.lehtonen@helsinki.fi

Sihteeri Annina Launis, kasvimuseo, PL 7 (Unioninkatu 44), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 040 849 8808; annina.launis@helsinki.fi

Kirjastonhoitaja Intendentti Mikko Piirainen, kasvimuseo, PL 7 (Unioninkatu 44), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ (09) 1912 4438; telekopio (09) 1912 4456; mikko.piirainen@helsinki.fi

Lisäjäsenet

Tutkija Jarmo Saarikivi, ympäristötieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ (09) 1915 7714; jarmo.saarikivi@helsinki.fi

FM Sari Siipola, biotieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 050 336 4292; sari.siipola@helsinki.fi

Lehtori Jukka Talvitie, Laivalahdenkaari 21 B 21, 00810 HELSINKI; ☎ 040 779 4476; talvitie.bmol@gmail.com

Prof. Jari Valkonen, maataloustieteiden laitos, PL 27 (Latokartanonkaari 5–7), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ (09) 1915 8387; jari.valkonen@helsinki.fi

Vanamon yhdyshenkilöt

Joensuu Yliopistonlehtori Teemu Tahvanainen, Itä-Suomen yliopisto, Joensuun kampus, biologian laitos, PL 111, 80101 JOENSUU; ☎ 050 355 9177; teemu.tahvanainen@uef.fi

Jyväskylä Prof. Markku Kuitunen, bio- ja ympäristötieteiden laitos, PL 35 (Survontie 9), 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO; ☎ (014) 260 2301; markku.kuitunen@jyu.fi

Kuopio Yliassistentti Paula Henttonen, Itä-Suomen yliopisto, Kuopion kampus, biotieteiden laitos, PL 1627, 70211 KUOPIO; ☎ 040 355 3149; paula.henttonen@uef.fi

Lahti Yliopistonlehtori Anne Ojala, Helsingin yliopisto, ympäristöekologian laitos, Niemenkatu 73, 15140 LAHTI; ☎ (09) 1912 0340; anne.ojala@helsinki.fi

Oulu Dos. Annamari Markkola, biologian laitos, PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO; ☎ (08) 553 1530; annamari.markkola@oulu.fi

Turku Dos. Timo Vuorisalo, biologian laitos, 20014 TURUN YLIOPISTO; ☎ (02) 333 5792; timovuo@utu.fi

Jäsenyys ja jäsenmaksu

Vanamo-seuran jäseneksi voi hakeutua maksamalla jäsenmaksun ja ottamalla yhteyttä seuraan. Vuonna 2013 on Luonnon Tutkijan tilausinnan sisältävä jäsenmaksu 35 euroa ja puolisojäsenmaksu 9 euroa. Maksut suoritetaan Luonnon Tutkijan tilille Danske Bank FI51 8000 1100 0702 50.

Puun ja kuoren välissä

Metsälakia ollaan muuttamassa. Lakiesityksen ensimmäisen pykälän mukaan lain ”tarkoituksena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla, kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään”. Metsälain tarkoituksena on siis säilyttää metsien biologinen monimuotoisuus. Mikään muu lähdekohta ei voisi tulla kysymyksenäkään, onhan Suomi mukana kansainvälisissä sopimuksissa, joilla pyritään pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden väheneminen. Eikä kysymys ole vain kansainvälisestä solidaarisuudesta — kysymys on omasta ympäristöstämme ja hyvinvoinnistamme.

Pysäyttääkö uusi metsälaki Suomen metsien monimuotoisuuden vähenemisen? Asiantuntijoiden arvion mukaan näin ei tapahdu. Lain laajitukset ovat puun ja kuoren välissä. Toisaalta on tuo tavoite, toisaalta monta muuta tavoitetta ja näkökohtaa. Maa- ja metsätalousministeriön virkamiehet Juha Ojala ja Matti Mäkelä toteavat, että ”luonnon monimuotoisuutta turvattaessa tulee ottaa erityisellä tarkkuudella huomioon maanomistajien omaisuuden suoja”. Ilmeisesti tästä syystä metsälakiesityksessä määritellään, että ”monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia pienialaisia tai metsätaloudellisesti vähämerkityksellisiä kohteita”.

Ojala ja Mäkelä esittävät, että metsälakiesitys vaikuttaa ”luonnon monimuotoisuuteen positiivisesti erityisesti laajoja pinta-aloja koskevien muutosten johdosta”. He viittaavat uudistushakkuiden järeys- ja ikärajoitteiden poistamiseen, mikä voi johtaa jatkuvan kasvatuksen yleistymiseen. Metsänomistajan sallitaan kasvattaa entistä useampia puulajeja, mikä voi johtaa sekametsien lisääntymiseen. Näillä toimenpiteillä on positiivinen vaikutus metsämaiseman ilmeeseen ja metsien virkistyskäyttöön, mutta metsien biologista monimuotoisuutta jatkuva kasvatusta sinänsä ei turvaa; tulos on sidoksissa siihen, minkälaista jatkuvaa kasvatusta harjoitetaan ja miten suurilla pinta-aloilla.

Myös ekologit ja suojelubiologit ovat puun ja kuoren välissä. Pitäkö meidän puolustaa vielä voimassa olevan metsälain hiukan parempaa määritelmää ”erityisen tärkeistä elinympäristöistä” ja pyrkiä näin torjuntavoittoon uuden lain osalta — vaikka tiedämme, että nykylainkin mukaisilla avainbiotoopeilla on lähes mitätön merkitys metsien monimuotoisuuden säilymiselle. Pitäkö meidän tukea Ojalan ja Mäkelän väitettä ”laajojen pinta-alojen positiivisista vaikutuksista”, mihin sentään sisältyy muuta hyvää ja uusia mahdollisuuksia — vaikka monimuotoisuuden säilymisen osalta väite on enintään toiveajattelua.

Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ei ole yksinkertainen asia yhteiskunnassamme. Ensimmäinen edellytys hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi tässä niin kuin kaikissa muissakin isoissa asioissa on tosiasioiden tunnistaminen. Meidän pitää arvioida tutkimustiedon avulla, miten erilaiset toimenpiteet vaikuttavat monimuotoisuuden säilymiseen, ja paras käytettävissä oleva tutkimustieto pitää ottaa päätöksenteon tueksi (mikä sitten päätös lopulta onkin). Ei riitä, että rajaamme ”erityisen tärkeitä elinympäristöjä” — meidän pitää selvittää tutkimustiedon avulla, mitä vaikutuksia erilaisilla rajauksilla on. Ei riitä heitto, että ”laajoja pinta-aloja koskevat muutokset” turvaavat monimuotoisuuden, jos toiveen tueksi ei ole tietoa. Tietoyhteiskuntaan tähyävät poliitikot litistyvät täysin puun ja kuoren väliin, jos tutkimustiedon käyttö jää poliittisen harkinnan varaan.

Meidän biologien tehtävä on haastaa perusteettomat väittämät ja vaatia arvioitavaksi se tutkimustieto, mihin väitteet perustuvat. Meidän tehtävämme on myös tuottaa uutta tutkimustietoa ja etsiä uusia mahdollisia ratkaisuja.

Ilkka Hanski